

Dyskryminacja kobiet na rynku pracy stała się, jako poważny problem społeczny, przedmiotem rozważań licznych dziedzin naukowych. W szczególności współczesne badania ogniskują się na analizie przyczyn wykluczenia zawodowego kobiet. Wśród najczęściej wymienianych powodów znajdziemy między innymi preferencje pracodawców czy chociażby utrzymywanie się stereotypu „Matki Polki”, którego przejawem może być zaangażowanie się kobiet głównie w sferę obowiązków domowych. Zazwyczaj jednak w tego typu analizach nie uwzględnia się skutków wpływu regulacji i instrumentów państwowych na decyzje pracodawców dotyczących zatrudnienia kobiet. Stąd konieczność szerszego i bardziej zobiektywizowanego spojrzenia, które odpowie na pytanie, czy państwo chroni kobiety na rynku pracy, czy raczej im szkodzi? Udzielenie wyczerpującej odpowiedzi na tak postawione pytanie jest podstawową ambicją autorki prezentowanej książki. To z kolei umożliwi nowe spojrzenie na zjawisko dyskryminacji instytucjonalnej i, na co można mieć nadzieję, przyczyni się do reform politycznych uwzględniających zawarte tu badania.

Alicja Sielska - ekonomistka, adiunkt w Instytucie Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Wrocławskiego, wcześniej pracownik Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się na teorii ekonomii, rynku pracy, integracji europejskiej oraz na badaniach marketingowych.

Spis treści

Wstęp 9

Rozdział 1

Ekonomiczna teoria dyskryminacji - wprowadzenie 13

1.1. Dyskryminacja i jej rodzaje 14

1.2. Prezentacja wybranych neoklasycznych teorii dyskryminacji i modeli ekonomicznych 16

1.2.1. Neoklasyczne teorie dyskryminacji oparte na założeniu o konkurencyjnych rynkach 18

1.2.2. Neoklasyczne teorie dyskryminacji na niedoskonałych rynkach pracy 32

1.3. Ekonomiczna analiza dyskryminacji kobiet na rynku pracy 48

1.3.1. Ekonomiczna analiza dyskryminacji na rynku konsumenta 48

1.3.2. Ekonomiczna analiza dyskryminacji na rynku producenta 52

Rozdział 2

Sytuacja kobiet na polskim rynku pracy dawniej i dziś 57

2.1. Dyskryminacja kobiet w Polsce przed i po transformacji ustrojowej z 1989 r. 57

2.1.1. Sytuacja ekonomiczna kobiet w Polsce w latach 1914-1989 58]

2.1.2. Stracone szanse? Sytuacja ekonomiczna kobiet w Polsce w latach 1989-2004 66

2.2. Kobieta na polskim rynku pracy współcześnie 75

2.3. Polka na europejskim rynku pracy - analiza porównawcza 85

Rozdział 3

Problem równości płci w świetle prawa stanowionego 93

3.1. Równość płci na rynku pracy w prawie wspólnotowym 95

3.1.1. Zakaz dyskryminacji i zasada równego traktowania w prawie pierwotnym Unii Europejskiej 96

3.1.2. Zakaz dyskryminacji i zasada równego traktowania w prawie wtórnym Unii Europejskiej 99

3.2. Równość płci na rynku pracy w polskim prawodawstwie 105

3.2.1. Równy status płci na rynku pracy w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej 106

3.2.2. Równouprawnienie płci na rynku pracy - przepisy Kodeksu pracy 107

3.3. Ochrona pracy zawodowej kobiet w prawie międzynarodowym. Dokumenty ratyfikowane przez Polskę - zarys ogólny 111

Rozdział 4

Przyczyny dyskryminacji kobiet na polskim rynku pracy - badania własne. Problem dyskryminacji instytucjonalnej 117

4.1. Prezentacja wybranych przepisów i instrumentów polityki społecznej dotyczących kobiet na rynku pracy w okresie ciąży i macierzyństwa 118

4.2. Analiza ekonomiczna wybranych przepisów i instrumentów polityki społecznej dotyczących kobiet na rynku pracy w okresie ciąży i macierzyństwa 126

4.2.1. Przepisy i instrumenty polityki społecznej jako forma dyskryminacji instytucjonalnej 127

4.2.2. Koszty pracodawcy a przepisy i instrumenty polityki społecznej ustanowione dla kobiet 131

4.3. Przyczyny dyskryminacji kobiet na rynku pracy w Polsce - badania własne. Problem dyskryminacji instytucjonalnej 138

4.3.1. Sytuacja kobiet na polskim rynku pracy, problem dyskryminacji instytucjonalnej. Wyniki i analiza z przeprowadzonego badania ankietowego 139

4.3.2. Sytuacja kobiet na polskim rynku pracy, problem dyskryminacji instytucjonalnej. Wyniki i analiza z przeprowadzonych wywiadów bezpośrednich z pracodawcami 148

Zakończenie 159

Bibliografia 163

Spis tabel 173

Spis rysunków 175